

Datum: 2024-10-09

Ärendenummer: SLK-2024-00712

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: s.hc.delning@regeringskansliet.se.

Diarienummer: S2024/01352

Göteborgs Stads yttrande över Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16)

Samlad bedömning

Göteborgs Stad är positiv till ett statligt stöd, fritidskort, som syftar till att stödja barn och ungas möjlighet till en aktiv och meningsfull gemenskap med andra. Göteborgs Stad ser dock en rad tveksamheter till om fritidskortet, såsom förslaget är utformat, ger de effekter som är tänkta, för i synnerhet barn och unga i socioekonomisk utsatthet samt för barn och unga med funktionsnedsättning.

Ett fritidskort för barn och unga ska införas

Socioekonomiskt utsatta hushåll och fritidskortens värde

Utredningens förslag är att fritidskortet ska lämnas årligen med olika belopp, dels ett allmänt fritidskort om 500 kronor per barn, dels ett särskilt fritidskort om 2 000 kronor per barn. Det särskilda fritidskortet är avsett till socioekonomiskt utsatta hushåll för att särskilt främja deras förutsättningar att delta i fritidsaktiviteter.

Göteborgs Stad bedömer att det finns goda skäl till att differentiera fritidskortet och ge möjlighet till ökat ekonomiskt stöd för barn och unga i hushåll med lägre socioekonomisk standard. Forskningen visar att barn i hushåll med lägre socioekonomisk standard har en mindre aktiv fritid och lägre deltagande i organiserade fritidsaktiviteter än andra barn. För att bidra till jämlika uppväxtvillkor och jämlik hälsa finns det behov av riktade insatser och satsningar för denna målgrupp. Fritidskort som möjliggör ett ekonomiskt stöd som inte kan användas till andra konkurrerande kostnader inom hushållet är därför bra. Göteborgs Stad delar utredningens bedömning om att användning av fritidskort för betalning inte ska påverka beräkningen av försörjningsstöd.

För att identifiera socioekonomiskt utsatta hushåll föreslår utredningen att målgruppen ska baseras på barn och unga i hushåll som har mottagit bostadsbidrag. Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att det inte finns en entydig definition av socioekonomiskt utsatta hushåll och att det behövs ett kriterium som inte blir alltför resurskrävande kopplat till handläggning och administration. Göteborgs Stad gör dock bedömningen att det finns begränsningar med föreslaget kriterium.

Exempelvis finns det hushåll med ansträngd ekonomi som väljer att inte ansöka om bostadsbidrag. Anledningar till det kan vara exempelvis okunskap eller oro för att bli återbetalningsskyldig. Det finns också socioekonomiskt utsatta barn och unga som lever i så billiga lägenheter att föräldrarna inte har rätt till bostadsbidrag. Dessa familjer är normalt trångbodda.

Göteborgs Stad anser att utredningen saknar en mer djupgående analys av de specifika behov som finns hos barn och unga i olika socioekonomiska grupper.

I Göteborg speglas barn och ungas föreningsdeltagande av rådande boendesegregationen och ojämlikhet. Många av de barn och unga som lever i socioekonomiskt utsatta hushåll bor i bostadssegregerade områden. Eftersom en hel del av de utförare av kultur och fritidsverksamheter som finns i dessa bostadsområden inte kommer i fråga för att vara en utförare enligt utredningens kriterier finns uppenbara risker att barn och unga i segregerade bostadsområden inte nås brett av reformen.

Sammantaget bedömer Göteborgs Stad att det finns risk för att fritidskortet inte leder till att barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll särskilt främjas. Gapet mellan de som redan har och de som inte har en aktiv fritid kan i stället öka.

Åldrar för rätt till fritidskort

Enligt förslaget i promemorian ska målgruppen för ett fritidskort vara barn mellan 8 och 16 år. Göteborgs Stad bedömer att det finns goda skäl för att bredda åldersgruppen ytterligare. Forskning visar att det är viktigt att barn introduceras till olika typer av fritidsaktiviteter från en tidig ålder. Då den psykiska ohälsan tenderar att öka i de övre tonåren i kombination med att många ungar slutar med ledarledda aktiviteter i denna ålder ser Göteborgs Stad det som önskvärt att fritidskortet även omfattar yngre barn än åtta år och upp till 18 år. En höjd åldersgräns ökar också möjligheten att behålla ungas intresse för sin fritidsaktivitet in i vuxenlivet. Ett ytterligare skäl är att kostnader för fritidsaktiviteter tenderar att öka i takt med att åldern.

Barn och unga med funktionsnedsättning

En tydlig inriktning från regeringen är att barn och unga med funktionsnedsättning, eller andra behov av särskilt stöd, ska uppmärksammas så att fritidskortet når dem i samma utsträckning som andra barn och unga. Det finns delar i förslaget som kan försvåra för barn och unga med funktionsnedsättning att ta del av stödet. Förslaget innebär att fritidskortet endast kan användas som betalning för aktiviteter som tillhandahålls minst tio gånger under en sexmånadersperiod. Det kan skapa hinder för arrangörer som riktar sig till barn med funktionsnedsättning. Det är inte ovanligt med aktiviteter med kortare omfattning såsom exempelvis "alla kan cykla", "alla kan segla" eller liknande. När det gäller familjer till barn och unga med funktionsnedsättning är hinder för en aktiv fritid också ofta att det inte finns tillräckligt många aktiviteter att välja på, att de enda aktiviteterna bedrivs långt från hemmet samt att barnet behöver någon som följer med för att hen ska kunna ta sig till och från aktiviteten och för att kunna delta.

Göteborgs Stad förutsätter att fritidskortet inte innebär krav på att innehavaren faktiskt deltar tio tillfällen. För många barn och unga med funktionsnedsättning kan det uppstå svårigheter att delta alla tillfällen.

Familjehemsplacerade barn och ungdomar

Utredningen bedömer att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utreda familjehemsplacerade barns rätt att ta del av fritidskort eller motsvarande insats, vilket Göteborgs Stad tillstyrker. Göteborgs Stad konstaterar att generellt sett erbjuds placerade barn goda möjligheter till fritidsaktiviteter genom att kostnader kan ersättas genom omkostnadsersättning till familjehemmen. För att säkerställa att det görs lika i landet välkomnar Göteborgs Stad att departementet tydliggör fritidskortets roll för placerade barn. Dagens svårigheter vad gäller möjligheten till fritidsaktiviteter för familjehemsplacerade barn är främst inte av ekonomisk karaktär, utan snarare praktiska spörsmål kring att fler aktörer är involverade i barnet, oklarheter i ansvar och att barnen ofta flyttar vilket försvårar ett oavbrutet deltagande i arrangerade fritidsaktiviteter. I sammanhanget vill Göteborgs Stad uppmärksamma att även barn i bostad med särskild service och familjehem enligt LSS behöver inkluderas i utredningen.

Fritidskortet i förhållande till socialförsäkringsbalken

Av utredningen framgår att samma kostnad inte ska kunna finansieras med statligt stöd två gånger – det vill säga både med merkostnadsersättning och med fritidskort. Vidare skrivs att det inte bör finnas några merkostnader om kostnaderna redan har täckts av fritidskortet. Med detta resonemang finns en risk att Försäkringskassan slutar godkänna hyra av hjälpmedel som en merkostnad i beräkning av merkostnadsersättning. Göteborgs Stad anser att hyra av hjälpmedel är en merkostnad som en följd av funktionsnedsättningen, medan fritidskortet bör vara ett tillskott på lika villkor för alla barn. Dessa syften bör inte sammanblandas.

Prövning av frågor om fritidskort

Förslaget är att det är vårdnadshavare som ansöker och beviljas fritidskort. I de fall det finns flera vårdnadshavare ska den vårdnadshavare där barnet eller den unge är folkbokförd vara den som kan ansöka.

Göteborgs Stad tillstyrker hanteringen.

Information och allas möjlighet att ansöka om fritidskort

Det är viktigt att samtliga målgrupper för fritidskortet nås av information om stödet. Vidare att ansökningsförfarandet är enkelt.

För att göra en ansökan krävs e-legitimation och digital kompetens. Detta kan bli ett hinder för många vårdnadshavare som skulle ha rätt till det särskilda fritidskortet. Mot den bakgrunden anser Göteborgs Stad att det även behöver finnas en manuell lösning för att hantera ansökan och beslut om fritidskort hos E-hälsomyndigheten.

Ovan är viktiga aspekter för att fritidskortet ska komma familjer med socioekonomisk utsatthet till del.

Utförrareregister för fritidskortet

Kriterier för att vara en godkänd utförare

Göteborgs Stad har förståelse för att regelverket som styr vilka utförare får ingå i systemet för fritidskortet behöver ha höga krav. Det kommer dock få konsekvenser. Mindre föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga, ofta i socioekonomiskt utsatta områden kommer inte leva upp till kraven för att vara en godkänd utförare. En sådan begränsning av godkända utförare riskerar att minska utbudet av fritidsaktiviteter just där de behövs som mest.

Vidare bedömer Göteborgs Stad att utförare, och därmed aktiviteter, inom kultur, kreativitet och skapande kan begränsas och att den föreslagna avgränsningen förstärker en rådande idrottsnorm.

Göteborgs Stad ser redan idag en problematisk geografisk resursfördelning mellan föreningsstarka och föreningssvaga områden. Ju fler föreningar och föreningsaktiva som finns i ett område, desto mer resurser tillförs genom kommunala och statliga bidrag. Ett fritidskort för att stimulera meningsfull fritid och aktivitet i socioekonomiskt utsatta områden behöver ha anknytning till den lokala kontexten och därmed blir kravet om fem års etablering utmanade för nyetablering av organisationer eller föreningar som skapas efter behov och önskemål.

Göteborgs Stad får i dialoger med föreningslivet till sig att många av kommunens civilsamhällesorganisationer upplever att det redan är mycket administration i ansökningsförfarandet för att erhålla Göteborgs Stads olika stödformer. Införandet av ett fritidskort innebär en utökad administrativ påfrestning. Det finns en skillnad i den administrativa vanan hos de olika civilsamhällesorganisationerna och föreningslivet och det finns därmed en risk att det bara blir vissa grupper ur Göteborgs civila samhälle som nyttjar fritidskortet som utförare.

I promemorian beskrivs utmaningen med att kontrollera föreningslivet och andra organisationer med anledning av välfärdsbrott och annan brottslig aktivitet. I förslaget ska de redan utarbetade kontrollsystemen inom LOK användas för att undvika ytterligare kontroller och i stället använda de kontrollsystem som redan finns. Göteborgs Stad framhåller att de kontrollmekanismer som är utformade inom tex LOK-stödet inte uppnår den kvalitetssäkring som finns utarbetad inom Göteborg Stads stöd till civilsamhället och föreningslivet. Här bedöms att utförligare processer för kontroll och kvalitet behövs tas fram för att säkerställa att de utförare som registrerats efterföljer de krav som ställs.

Kulturskolan som utförare

Göteborgs Stad anser att det är positivt att fritidskortet kan användas för inköp eller hyra av instrument, material eller annan utrustning som behövs för att barn och unga, oavsett hushållets ekonomi, ska kunna delta i den aktivitet de önskar. Kulturskolans verksamhet, där kostnader för exempelvis hyra av musikinstrument eller konstnärsmaterial kan annars utgöra ett hinder. Genom att täcka dessa kostnader kan fler barn och unga kunna få chansen att utveckla sina kreativa intressen och delta i kulturella aktiviteter, oavsett ekonomisk bakgrund.

Kulturskolan i Göteborgs Stad har de senaste åren gjort insatser för att bredda deltagandet i verksamheten, främst när det gäller barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden och barn och unga med funktionsnedsättningar. Erfarenheten är att ansökan är ett hinder för deltagande och att det varit framgångsrikt med så kallad öppen verksamhet dit barn och ungdomar kan komma utan att anmäla sig. När fler barn och unga får möjlighet att delta med reducerad avgift, är det sannolikt att efterfrågan på Kulturskolans kurser kommer att öka. Detta är positivt ur ett jämlikhetsperspektiv, då fler barn oavsett ekonomisk bakgrund kan ta del av kulturutbudet. Men med ett ökat intresse följer också utmaningar, däribland risken för längre köer till Kulturskolans kurser. Om kapaciteten på kulturskolan inte utökas i takt med den ökade efterfrågan, finns det en överhängande risk att ännu fler barn och unga än idag kan komma att stå utan plats, vilket motverkar syftet med fritidskortet.

Offentlighets- och sekretessfrågor

Vårdnadshavare bör lämna samtycke till att uppgift om preliminärt bostadsbidrag lämnas till utförare

Utredningen föreslår att samtycke bör inhämtas från vårdnadshavare innan uppgifter om särskilt fritidskort lämnas till utförare i samband med utbetalning av fritidskortet.

Göteborgs Stad anser att förslaget är bra, men noterar att utredningen inte har tagit upp hur det ska fungera för det fall att en mottagare inte vill att uppgifter om särskilt fritidskort lämnas till en utförare.

Göteborgs Stad föreslår att utredningen överväger om det är nödvändigt att det lämnas information om att en mottagare har särskilt fritidskort till en utförare. Om den uppgiften inte lämnas till utföraren, och mottagaren av ett särskilt fritidskort kan välja vilket belopp som ska föras över till utföraren, skulle det möjliggöra att en mottagare av ett särskilt fritidskort kan använda det lägre beloppet hos flera utförare utan att uppgiften att den har ett särskilt fritidskort röjs.

Exempel:

- *Utförare A – 500 kr – Uppgiften om särskilt fritidskort röjs inte.*
- *Utförare B – 500 kr – Uppgiften om särskilt fritidskort röjs inte.*
- *Utförare C – 1500 kr – Uppgiften om särskilt fritidskort röjs.*

I exemplet ovan röjs varken för utförare A eller B att mottagaren har ett särskilt fritidskort. Dessutom skulle även mottagaren kunna välja att inte röja uppgiften om särskilt fritidskort genom att exempelvis bara använda 500 kr hos Utförare C (men med följderna att resterande del av det särskilda fritidskortet då blir outnyttjat).

Genom att klargöra i utredningen att fritidskortet ska fungera på detta sätt skapas förutsättningar för fler mottagare att använda det särskilda fritidskortet utan att behöva röja känsliga uppgifter om sig.

Frågor om personuppgiftsbehandling med anledning av fritidskortet

Längsta tid för behandling av personuppgifter

Utredningen föreslår att personuppgifter ska få behandlas som längst tre år efter utgången av det kalenderår då fritidskortet senast beviljades i ärendet eller ansökan avslogs.

Eftersom ett avslag på en ansökan om fritidskort kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol, och vidare till kammarrätt och högsta förvaltningsdomstol, kan den sammantagna rättsliga prövningen uppgå till flera år, beroende på domstolarnas handläggningstider. Det skulle därför kunna uppstå en situation där E-hälsomyndigheten inte längre får behandla personuppgifter i ett ärende innan eller kort efter att det har vunnit laga kraft. Utifrån dels att den rättsliga prövningen av en avslagen ansökan inte bör vara alltför komplicerad bedöms dock denna risk vara ytterst liten.

Trots att risken bedöms så pass liten för att situationen uppstår anser Göteborgs Stad att det vore mer rättssäkert att utgå från när ett beslut att bevilja eller avslå en ansökan om fritidskort vinner laga kraft. Förslagsvis skulle 11 § första stycket i Förslag till lag om E-hälsomyndighetens behandling av personuppgifter i ärenden om fritidskort kunna lyda:

11 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen, dock som längst tre år efter utgången av det

kalenderår det senaste beslutet att bevilja fritidskort eller att avslå ansökan vann laga kraft.

Konsekvenser

Jämlikhet och jämställdhet

Göteborgs Stad bedömer att det finns risk att fritidskortet gynnar redan aktiva barn och unga i som lever i resursstarka hushåll. Vidare att det finns risk att reformen inte ger de effekter som är tänkta för i synnerhet barn och unga i socioekonomisk utsatthet och barn och unga med funktionsnedsättning.

Ekonomiska

Det krävs en väl genomtänkt information om det statliga stödet ska leda till att alla barn och unga som vill får del av fritidskortet. Även om inte kommunerna ska ta emot, hantera och bedöma ansökningar kommer kommunerna vara en viktig part för att få systemet att fungera som tänkt.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jenny Broman (V) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan samt avslag på yrkande från KD, M, D och L den 4 oktober 2024 (bilaga A).

Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från KD, M, D och L den 4 oktober 2024 (bilaga A).

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S), Jörgen Fogelklou (SD), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), tjänstgörande ersättaren Johannes Hulter (S) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Jenny Bromans yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Martin Wannholt (D), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) röstade för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med åtta röster mot fem att bifalla Jenny Bromans yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 4 oktober 2024 (bilaga B).

Representanterna från V, S och MP antecknade som yttrande en skrivelse från den 9 oktober 2024 (bilaga C).

Göteborg den 9 oktober 2024
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

BILAGA A

Yrkande
2024-10-04

(KD, M, D, L)
Ärendenummer SLK-2024-00712

Yrkande angående – Remiss från socialdepartementet – Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remissen Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull gemenskap med andra (Ds 2024:16), i enlighet med texten under rubriken ”Yttrande till Socialdepartementet”, översänds till Socialdepartementet.

Yrkandet

Yttrande till Socialdepartementet

Göteborgs Stads yttrande över Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16)

Samlad bedömning

Göteborgs Stad är positiv till ett statligt stöd, fritidskort, som syftar till att stödja barn och ungas möjlighet till en aktiv och meningsfull gemenskap med andra. Göteborgs Stad välkomnar därför regeringens initiativ att införa Fritidskortet. Initiativet har potential att skapa ett jämlikare samhälle där barnens tillgång till idrott, kultur, friluftsliv och föreningsliv inte begränsas av familjens ekonomiska situation.

Behovet av ett fritidskort för barn och unga

Fritidskortet riktar sig till barn och unga mellan 8 och 16 år och ska underlätta för dem att delta i fritidsaktiviteter, oberoende av familjens ekonomiska förutsättningar. Det finns studier och rapporter som visar att barn slutar delta i aktiviteter eftersom de inser hur aktiviteterna påverkar familjens ekonomi. Ett riktat ekonomiskt stöd som endast kan användas för fritidsaktiviteter minskar konkurrensen med andra hushållsutgifter som mat och boendekostnader, vilket är en positiv aspekt.

Det finns flera allvarliga utmaningar kopplade till barns fysiska och psykiska hälsa. Barns motorik och kondition har försämrats kraftigt under de senaste decennierna, vilket kan få långsiktiga negativa effekter på folkhälsan. Studier visar också att svenska barn är de mest stillasittande i Norden, vilket ytterligare förstärker behovet av insatser som främjar fysisk aktivitet. En stor del av barnens vardagsmotion, som att gå eller cykla till skolan, har minskat dramatiskt de senaste åren.

Vi ser också en ökning av sömnproblem bland unga, vilket är nära kopplat till skärmtid och fysisk inaktivitet. Denna utveckling är oroväckande, eftersom brist på sömn kan leda till allvarliga konsekvenser, som en kraftigt ökad risk för depression.

Fritidskortet bör vara enkelt att använda och tillgängligt för både vårdnadshavare och föreningar. För att minska bördan för ekonomiskt utsatta familjer ska systemet vara utformat så att föräldrar inte behöver ligga ute med pengar och begära återbetalning i efterhand. En digital lösning, exempelvis i form av en app som fungerar som en "rabattkupong", är att föredra.

Göteborgs Stad stödjer förslaget om att införa ett differentierat fritidskort, där barn i ekonomiskt utsatta familjer får ett högre belopp än andra. Detta skulle säkerställa att stödet når de barn som behöver det mest, vilket ännu inte har prövats i andra länder som infört liknande system.

Göteborgs Stad ser positivt på de förberedande åtgärder som regeringen redan har vidtagit inför införandet av Fritidskortet, såsom det stöd som tilldelats Riksidrottsförbundet, Svenskt Friluftsliv, Kulturrådet och MUCF för att stärka och tillgängliggöra verksamheter för barn och unga. Dessa insatser bidrar till att säkerställa att fritidsaktiviteter når fler barn och unga, inklusive de med funktionsnedsättningar.

Utöver Fritidskortet finns det även andra kompletterande åtgärder som är värda att uppmärksamma, såsom regeringens satsningar på ett nationellt hälsoprogram för barn och unga, samt den ökade användningen av fysisk aktivitet på recept (FaR). Dessa åtgärder kompletterar Fritidskortet och kan tillsammans bidra till en helhetssyn på barns hälsa och välbefinnande.

Fritidskortet är ett välkommet initiativ som kan bidra till att minska ojämlikheten i barns tillgång till fritidsaktiviteter och samtidigt främja en mer aktiv och hälsosam livsstil. Det är viktigt att reformen följs upp och utvärderas regelbundet för att säkerställa att den når de barn och unga som har störst behov, samt att den bidrar till ökad delaktighet i fritidsaktiviteter på lång sikt. Invändningar såsom att både unga vuxna (från 17 år och uppåt) och yngre barn inte omfattas av reformen eller att identifiera socialt utsatta hushåll genom att följa vilka som uppstår bostadsbidrag är ett något trubbigt instrument etc. kan i sådan utvärdering följas upp. I stort är det en viktig reform som nu förväntas genomföras.

Medskick

Kriterier för att vara en godkänd utförare

Göteborgs Stad har förståelse för att regelverket som styr vilka utförare får ingå i systemet för fritidskortet behöver ha höga krav. Kravet om fem års etablering för vissa friluftsanslag och samt barn- och ungdomsanslag kan dock vara utmanade och ett potentiellt problem – särskilt i så kallade utsatta områden där det är en större rörlighet och föränderlighet i föreningslivet. Ett möjligt grepp är att kommuner har möjlighet att utvärdera och rekommendera utförare, etablerade inom fem år, till registret.

Barn och unga med funktionsnedsättning

En tydlig inriktning från regeringen är att barn och unga med funktionsnedsättning, eller andra behov av särskilt stöd, ska uppmärksammas så att fritidskortet når dem i samma utsträckning som andra barn och unga, vilket är bra. Förslaget innebär dock att

fritidskortet endast kan användas som betalning för aktiviteter som tillhandahålls minst tio gånger under en sexmånadersperiod. Det kan skapa hinder för arrangörer som riktar sig till barn med funktionsnedsättning. Det är inte ovanligt med aktiviteter med kortare omfattning såsom exempelvis ”alla kan cykla”, ”alla kan segla” eller liknande. När det gäller familjer till barn med funktionsnedsättning är hinder för en aktiv fritid också ofta att det inte finns tillräckligt många aktiviteter att välja på, att de enda aktiviteterna bedrivs långt från hemmet samt att barnet behöver någon som följer med för att hen ska kunna ta sig till och från aktiviteten och för att kunna delta. Göteborgs Stad utgår från att fritidskortet inte innebär krav på att innehavaren faktiskt deltar tio tillfällen. För många barn och unga med funktionsnedsättning kan det uppstå svårigheter att delta alla tillfällen.

Göteborgs kommunstyrelse

BILAGA B

Yttrande

2024-10-04

Nr: 13 SLK-2024-00712

Yttrande angående – Remiss från socialdepartementet – Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16).

Yttrandet

Sverigedemokraterna i Göteborg är positiva till ett statligt stöd, som syftar till att stödja barn och ungas möjlighet till en aktiv och meningsfull gemenskap med andra. Vi ser dock en rad tveksamheter till om fritidskortet, såsom förslaget är utformat, kommer ge de effekter som är tänkt. I synnerhet för barn och unga i socioekonomisk utsatthet samt för barn och unga med funktionsnedsättning. Grundidén kan verka välmenande, men förslaget riskerar att bli en ogenomtänkt reform.

Idag finns det redan omfattande stöd från både staten och kommunerna för att underlätta barns deltagande i fritidsaktiviteter. Föreningslivet i Sverige har byggts upp genom decennier av ideellt arbete och starka demokratiska strukturer. Via existerande bidragssystem, som handläggs på lokal nivå av föreningar och kommuner, säkerställs att resurser når de föreningar och verksamheter som behöver dem mest. Det finns redan välfungerande stöd till fritidsaktiviteter, även för de mest ekonomiskt utsatta familjerna. Ett fritidskort som distribuerar pengar jämnt över alla barn, oavsett behov, riskerar att undergräva dessa system och resurser.

Barn från ekonomiskt utsatta familjer har redan idag möjlighet att få stöd via försörjningsstödet för att delta i fritidsaktiviteter. Att ge samma summa till alla barn, även till de som redan deltar i flera fritidsaktiviteter och har god ekonomi, riskerar bli missriktat. Dessutom riskerar fritidskortet att gynna större, välorganiserade föreningar som redan har resurser att skala upp sin verksamhet, medan mindre föreningar och verksamheter i socioekonomiskt utsatta områden inte får den hjälp de behöver. Fokus bör ligga på att stärka det befintliga föreningslivet, inte på att införa ett parallellt system som riskerar att snedvrider resursfördelningen.

Det finns en risk att privata aktörer ser fritidskortet som en affärsmöjlighet snarare än ett sätt att främja meningsfulla fritidsaktiviteter för barn och unga. För oss strider detta mot den långsiktiga idén om att ideella föreningar och samhällsengagemang ska vara grundpelarna för ungdomars fritid.

Yttrande angående – Remiss från Socialdepartementet - Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16)

Yttrandet

Det rödgröna styret i Göteborg ser stora behov av fler insatser från det offentliga för att möjliggöra en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra. Barn och unga behöver fler möjligheter att delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv, oavsett var man bor och vilken socioekonomisk bakgrund man kommer från. Staten bör i högre grad bidra till jämlika uppväxtvillkor och jämlik hälsa.

Det finns däremot tveksamheter kring att ett fritidskort är det bästa sättet att genomföra sådana satsningar på. Det finns stora behov av ekonomiskt stöd direkt till föreningslivet, som bärs upp av ideella krafter. Detta skulle kunna genomföras utan att skapa krångliga administrativa processer och register som föreslås i denna utredning. Det finns också många sätt att stödja ekonomiskt utsatta barnfamiljer på för att i högre grad möjliggöra en aktiv fritid, till exempel att höja barnbidrag eller bostadsbidrag.

De risker och konsekvenser som lyfts i Göteborgs stads yttrande behöver övervägas noga, och vägas mot andra tillvägagångssätt som stödjer barn och ungas fritid och hälsa.